

<http://dx.doi.org/10.16926/fil.2014.11.14>

Michał PŁÓCIENNIK

Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie

**Sprawozdanie ze studencko-doktoranckiej
konferencji naukowej „Sens – kultura – nauka.
Między możliwością a koniecznością filozofowania
w XXI wieku”, 16–17 maja 2014 r., Schronisko
PTTK na Przysłopie pod Baranią Górą**

W dniach 16–17 maja 2014 r. w Schronisku PTTK na Przysłopie pod Baranią Górą (Beskid Śląski) odbyła się zorganizowana przez Koło Naukowe Filozofów Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie oraz Zakład Filozofii Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie studencko-doktorancka konferencja naukowa „Sens – kultura – nauka. Między możliwością a koniecznością filozofowania w XXI wieku”. W skład komitetu organizacyjnego weszli: dr hab. Maciej Woźniczka, dr Anna Marek-Bieniasz, mgr Michał Płóciennik, lic. Maksym Adamczak.

Konferencja połączona była z wycieczką górską – pierwszego dnia na trasie od Wisły przez Przełęcz Kubalonka do Schroniska PTTK na Przysłopie pod Baranią Górą, zaś drugiego ze Schroniska do Wisły Czarnej szlakiem wiodącym Doliną Czarnej Wisłki. Zarówno miejsce, jak i wycieczka nie miały w zamierzeniu organizatorów stanowić jedynie dodatku do konferencyjnych obrad (wszak te odbywały się na minimalnie sformalizowanym stopniu i miały miejsce właściwie nieprzerwanie), ale były integralną częścią podjętego przez nich przedsięwzięcia, jako że jednym z jego najistotniejszych celów była próba przewycięzania jednostronnie akademickiego uprawiania filozofii i osadzenia go na powrót w źródłowości „bycia-w-świecie”, z wyraźnym dowartościowaniem postawy i sposobu życia, jako tego, co wraz z refleksją było pierwotnie *ethosem* filozofa – całożyciowym ukierunkowaniem na prawdę, dobro, piękno, a więc na to ostateczne i jedynie ważne w każdorazowym „tu i teraz” filozofa. Ponadto na

wyraźnie „jakościowe”, a nie „ilościowe” podejście wskazywała liczba referatów, których było „zaledwie” 6, choć uczestników konferencji, co warte zaznaczenia, było znacznie więcej. Prelegenci reprezentowali dwie uczelnie: Akademię im. Jana Długosza w Częstochowie i Uniwersytet Papieski Jana Pawła II.

Należy zaznaczyć, że idea konferencji nawiązywała do odbywających się dotąd corocznie, z inicjatywy dr Anny Marek-Bieniasz, ogólnopolskich konferencji „Spotkania i rozmyślenia na szczycie”.

Organizatorzy zaproponowali uczestnikom do przemyślenia niezwykle istotny z wielu względów temat, a mianowicie relacji-napięcia między możliwością/możliwościami a koniecznością filozofowania na początku XXI wieku, co implikuje bardzo ważne kwestie związane z obecnością bądź jej brakiem i reperkusjami z tego wynikającymi w przestrzeni kulturalno-społecznej, a co zostało jednomyślnie potraktowane jako palące i niecierpiące zwłoki wyzwanie.

Referat otwierający ową najbardziej „sformalizowaną” część konferencji wygłosił Marcin Jakubas (AJD) – *Zwrot metafizyczny. Próba naprawy filozofii czy jej redukcja?*. Poruszył w nim niezwykle ważny i aktualny problem zwrotu metafizycznego, a więc wyodrębnienia, czy lepiej: wyodrębniania się nowej przestrzeni lub też może dziedziny refleksji filozoficznej i tego, czy jest to dla filozofii współczesnej szansa, czy też raczej wyraz jej bezradności, a wręcz zagrożenie.

Mgr Marek Barton w swoim wystąpieniu *Pragmatyczna koncepcja prawdy Williama Jamesa* poddał analizie zagadnienie pragmatyczności filozofii w odniesieniu do jednego z twórców pragmatyzmu – Williama Jamesa, z uwzględnieniem diskutowanego dziś szeroko zagadnienia praktyczności filozofii. Postawił także kwestię właściwego rozumienia pragmatyzmu i możliwości, jakie mogą z tego płynąć dla dzisiejszej sytuacji (w) filozofii.

W swojej prelekcji zatytułowanej *Religia tkwi w szczegółach – postsekularne odczytanie współczesności z perspektywy Slavoj Žižka* mgr Mateusz Kuta (UP JP II) poruszył kwestię postsekularnego charakteru współczesności i tego, czym on zasadniczo jest, a zatem także w czym i przez co się manifestuje w kontekście jednego z „najbarwniejszych” dzisiejszych filozofów, Slavoj Žižka.

Następnie lic. Ewa Buchwald (AJD) zastanawiała się nad aktualnością rozumienia filozofii w kategorii autoterapii – *Filozofia jako forma (auto)terapii*, a także nad ewentualnymi możliwościami, ale i redukcjonizmem płynącymi z owego ujęcia. Odwołała się przy tym do klasyków koncepcji, jak Boecjusz, a także do współczesnych autorów, m.in. do Alaina de Bontton.

Kolejny referat, pt. *Antypedagogika – współczesna propozycja nowej relacji między dorosłym i dzieckiem*, został wygłoszony przez lic. Maksyma Adamczaka (AJD). Autor poddał w nim pod dyskusję postulaty przedstawicieli antypedagogiki (z naciskiem podkreślając, że nie chodzi o apedagogikę), a konkretnie Hubertusa von Schönebecka, co do konieczności przeformułowania relacji pedagogicznej z autorytaryzmu w kierunku odpowiedzialnego partnerstwa.

Ostatni prelegent, mgr Michał Płóciennik (AJD/UP JP II), zaproponował refleksję wokół następującego tematu: *Współ-filozofując z „innymi”*. *W stronę filozoficzności-filozofii interkulturowej*. Podniósł on istotną i palącą współcześnie kwestię interkulturowości filozofii, a tym samym możliwości, a być może konieczności, ale także ograniczeń filozofii interkulturowej, inspiracji szukając m.in. u Johna Hicka, zwolennika pluralistycznie rozumianego dialogu międzyreligijnego.

Formuła konferencji przewidywała znaczną ilość czasu na dyskusję po każdym kolejnym referacie, a te traktowane były raczej jako swoista introdukcja do problemu niż jego gotowe rozwiązanie.

Wydaje się, że taki sposób wspólnotowego filozofowania, nieograniczonego formalnie akademickim rygorem, pozwala choć w minimalnym stopniu doświadczyć atmosfery starożytnych szkół filozoficznych czy średniowiecznych uniwersytetów, rozumianych jako wspólnoty poszukiwania prawdy. Być może właśnie dlatego ze strony uczestników konferencji dał się słyszeć apel do organizatorów o kontynuację tego typu przedsięwzięć w przyszłości. Oby jak najczęściej! Gdyż filozofia, może szczególnie polska, potrzebuje świeżości i nowego otwarcia.